

Mapujeme lípy republiky. Přijdete i tu vaší!

Návod na hledání stromů republiky

Stromy republiky jsou dřeviny, které byly vysazeny **na počest vzniku Československé, ale i České republiky**. Zároveň to jsou stromy, které **připomínají naši národní svobodu či demokracii**.

Tyto dřeviny jsou nejčastěji sázeny na veřejná prostranství a další reprezentativní místa v obcích. Druhově se jedná obvykle o lípy, protože lípa je naším národním stromem.

1. Průzkum v terénu

Při vyhledávání stromů republiky se zaměřujeme na **solitérní stromy rostoucí na čestných místech ve středu obcí**. Naším vodítkem jsou veřejné zelené plochy a zeleň u důležitých budov. Pozornosti by neměly uniknout stromy u pomníků, křížků, kapliček a další sakrálních staveb.

Při průzkumu v terénu se **soustředíme rovněž na bezprostřední okolí těchto stromů**.

Dobrým zvykem při výsadbách těchto jubilejních stromů je instalace jejich **označení**, které sděluje poselství daného stromu. I malá a nenápadná cedulka v blízkosti dřeviny nám může přinést důležitou informaci. Někdy mají tyto stromy kolem sebe nejrůznější **ohrádky a plůtky**, které je chrání před poškozením.

Pro zjištění faktických údajů mohou napomoci i **informační tabule** obsahující historii obce. Řada těchto stromů však stabilní označení v průběhu let ztratila, a proto je nutné pátrat **v archívních materiálech** či vést **rozhovory s pamětníky**.

Nejstarší stromy republiky byly vysazeny v roce 1918, 1919, 1928 a to jsou již statné dospělé stromy. Tisíce dalších se sázelo v roce 1968 a ty jsou rovněž svým vzrůstem nepřehlédnutelné (mnohdy však záleží na podmínkách prostředí, a proto je pro nás velikost stromu pouze orientační). Všimáme si též mladších dřevin. Řada lip republiky byla vysazena i v roce 1998.

2. Hledání archivních materiálů

Některé stromy republiky označeny nejsou, a proto při jejich hledání je dobré pohovořit s místními **pamětníky či kronikáři**, kteří mohou poskytnout klíčové informace a mohou vás nasměrovat na správnou cestu.

Jubilejní výsadby se vždy těší značné pozornosti a probíhají za účasti početného obecnstva. Informace o výsadbách jsou mnohdy zaznamenány **v kronikách a dalších archivních materiálech či obecních zpravodajích**.

Vhodné období pro výsadbu dřevin je na jaře a na podzim. V souvislosti s výročím republiky byl vždy preferován podzimní termín výsadby – kolem **28. října** (Den vzniku samostatného Československa). Dobrým zdrojem jsou i fotografické kroniky či jednotlivé snímky zaznamenávající důležité dění v obci.

Rovněž i publikace o historii, které obce či města vydávají často zmiňují své lípy republiky (lípy svobody).

Střípky z kronik a archiválií nás opět zavedou do terénu, kde ověřujeme zda-li daný strom stále roste na svém místě. Pokud v minulosti nebylo místo zvoleno vhodně (např. došlo k rozšíření křižovatky), tak daný strom již bohužel nedohledáme.

Právě stabilní označení a všeobecná informovanost je nejlepší ochranou před poškozením nebo zbytečným odstraněním historicky důležitého stromu.

Lípa 17. listopadu s označením

Příklad stabilního označení lípy republiky

3. Prezentace zjištěných výsledků

Nález historicky důležitého stromu či znovuoobjevení jeho poselství např. za pomoci pamětníků, je výborným předpokladem k tomu, abychom takovému stromu zajistili nedotknutelnost pro další generace.

Vhodným krokem je takový **strom zviditelnit zadáním do celorepublikové databáze na webu Lípy republiky** – www.lipyrepubliky.cz a též do regionálních databází významných stromů (pokud takové databáze v místě existují).

Jestliže strom není u stromu stabilní označení je vhodné iniciovat jeho instalaci.

Pokud se žádný takový strom ve vaší obci či městě nenachází, tak 28. říjen 2018 je vhodným okamžikem pro výsadbu jubilejního stromu republiky.

Děkujeme za vaše tipy!

Kontakt:

Lípy republiky – www.lipyrepubliky.cz

e-mail – info@lipyrepubliky.cz

Další informace naleznete v publikaci: Rudl, A.: Významné stromy, živá historie našich měst a obcí, Agentura Koniklec, 2016 – k prohlédnutí [zde](#).

Text a foto: Aleš Rudl

Příloha pro čtenáře webu Lípy republiky – www.lipyrepubliky.cz